

ЮРИДИЧНИЙ НАУКОВИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ЖУРНАЛ

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ
ФАХОВЕ ВИДАННЯ

www.lsej.org.ua

2¹ 2021

**Запорізький національний університет
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове фахове видання
«Юридичний науковий
електронний журнал»**

№ 2, 2021

**На підставі Наказу Міністерства освіти та науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1)
журнал внесений до переліку фахових видань категорії «Б» у галузі юридичних наук
(081 – Право, 262 – Правоохоронна діяльність, 293 – Міжнародне право)**

**Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International
(Республіка Польща)**

**Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення
StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.**

**Запорізький національний університет
Запоріжжя 2021**

Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Коломоєць Тетяна Олександрівна – доктор юридичних наук, професор

Заступник головного редактора:

Бондар Олександр Григорович – доктор юридичних наук, професор

Відповідальний секретар:

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, доцент

Члени редакційної колегії:

Батюк Олег Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент;

Биргеу Михайло Михайлович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Молдова);

Болокан Інна Вікторівна – доктор юридичних наук, доцент;

Верлос Наталя Володимирівна – кандидат юридичних наук, доцент;

Волошина Владлена Костянтинівна – кандидат юридичних наук, доцент;

Галіцина Наталя Вікторівна – доктор юридичних наук, доцент;

Демидова Ірина Андріївна – кандидат юридичних наук, доцент (Республіка Білорусь);

Діхтієвський Петро Васильович – доктор юридичних наук, професор;

Дугенець Олександр Сергійович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація);

Дудоров Олександр Олексійович – доктор юридичних наук, професор;

Ібрагімов Соліджон Ібрагімович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Таджикистан);

Колпаков Валерій Костянтинович – доктор юридичних наук, професор;

Курінний Євген Володимирович – доктор юридичних наук, професор;

Кушнір Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, професор;

Сильченко Микола Володимирович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Білорусь);

Стеценко Семен Григорович – доктор юридичних наук, професор;

Тернушак Михайло Михайлович – доктор юридичних наук;

Уільям Дж. Уоткінс – доктор юридичних наук (США);

Федчишин Дмитро Володимирович – кандидат юридичних наук;

Шарая Анна Анатоліївна – кандидат юридичних наук.

*Рекомендовано до опублікування вченою радою
Запорізького національного університету,
протокол № 7 від 23.02.2021 р.*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

**ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ**

Горбаченко Ю.М., Панімаш Ю.В., Кузнецова Л.В. ГЕНЕЗА ЗАКОНОДАВЧОГО УНОРМУВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ.....	12
Карпічков В.О. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОГО АПАРАТУ ДАВНЬОРУСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.....	16
Кіріка Д.В., Боднар А.М. ПРОБЛЕМИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ.....	26
Котик Г.В. ЮРИДИЧНА КОМПОЗИЦІЯ ТА АЛГОРИТМИ КОНВЕНЦІЇ ПРО ПРАВА ДИТИНИ: ЮРИДИЧНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ.....	29
Мельник О.Г. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ ЯК ВЕКТОР ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ.....	32
Тараненко М.М., Ярош І.С. РОЛЬ ЛЮДИНИ В ГІБРИДНІЙ ВІЙНІ: УКРАЇНСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ 1917–1921 РР. ТА СУЧАСНІСТЬ.....	36
Шморгун Я.О. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТИХ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯНИНА.....	40

РОЗДІЛ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Зінченко О.В. СУПЕРПРЕЗИДЕНТСЬКА ФОРМА ПРАВЛІННЯ В ДЕРЖАВАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ АЗІЇ.....	42
Кравцова З.С. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	46
Якимович Я.В. ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ АНТРОПОЦЕНТРИЗМУ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ.....	50

РОЗДІЛ 3

**ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС;
СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО**

Бобонич Є.Ф., Карпич М.К., Мирон О.М. СПАДКУВАННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА СОРТИ РОСЛИН В УКРАЇНІ.....	54
Бурлаков Б.М. ПАРКАН ПІД ЕЛЕКТРИЧНИМ СТРУМОМ: МОЖЛИВОСТІ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ЧИ НЕПРАВОМІРНА УКРАЇНСЬКА ТРАДИЦІЯ?.....	57
Долинська М.С. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СУБ'ЄКТІВ НОТАРІАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ, ЩО УПОВНОВАЖЕНІ НА ПОСВІДЧЕННЯ АЛЕАТОРНИХ ДОГОВОРІВ, ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ ТА НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ.....	62
Кириченко Т.С., Басва Л.В. ДО ПИТАННЯ ПРО ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПАТЕНТОВЛАСНИКА.....	67
Кіріяк О.В. ЛЕГІТИМНІ ОЧІКУВАННЯ ТА СТРОКОВІСТЬ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	71
Марченко В.М. АНАЛІЗ ОКРЕМИХ ПИТАНЬ ЗДІЙСНЕННЯ НОТАРІУСОМ ОХОРОНИ СУБ'ЄКТИВНИХ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	75
Мустафаєва С.М. ОРГАНИ І ТКАНИНИ ЛЮДИНИ ЯК ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	79
Ошийко М.А., Дяченко С.В. ВИРІШЕННЯ СПІРНИХ ПИТАНЬ МІЖ БАТЬКАМИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ДІТЕЙ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	82
Pernarivska T.P., Yavorska O.M. PROBLEMAL ASPECTS OF THE FUNCTIONING OF THE INSTITUTION OF REMOVAL (SELF-REMOVAL) OF A JUDGE IN CIVIL PROCEDURE.....	86
Поклонська О.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	89
Попов В.А., Рубан О.О. МІСЦЕ ДОГОВОРУ ЧАРТЕРУ (ФРАХТУВАННЯ) У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	92
Силкіна А.О. КАТЕГОРІЯ «ФОРМАТ» У ПРАВІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	95
Спесівцев Д.С. СПЕЦІАЛЬНЕ МАЙНОВЕ ПРАВО НА ОБ'ЄКТ НЕЗАВЕРШЕНОГО БУДІВНИЦТВА, МАЙБУТНІЙ ОБ'ЄКТ НЕРУХОМОСТІ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ТА ЗАХИСТУ.....	99
Тельнік О.Б. ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ СІМЕЙНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ТА ВІРОГІДНІ ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	103
Юніна М.П., Лукомська А.А. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	108

РОЗДІЛ 4**ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО,
ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО**

Курандо К.В. СПЕЦІАЛЬНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ІНОЗЕМНИХ ОСІБ У ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ.....	112
---	-----

РОЗДІЛ 5**ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

Верхолаз (Бондаренко) К.О. КОНТРАКТ ЯК ПІДСТАВА ВИНИКНЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН ІЗ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ.....	116
Гаврилюк В.О. ГАРАНТІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ.....	119
Зеленський В.М. ВІДКЛИКАННЯ ПРАЦІВНИКОМ ЗАЯВИ ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ ЗА ВЛАСНИМ БАЖАННЯМ.....	124
Князькова Л.М. ДЕЯКІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ.....	127
Москаленко О.В., Лук'янчиков О.М. ГАРМОНІЗАЦІЯ СТАНДАРТІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ З ЄВРОПЕЙСЬКОЮ СОЦІАЛЬНОЮ ХАРТИЄЮ.....	131
Чечелюк О.Ю. МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТРУДОВИХ СПОРІВ.....	135
Ярошенко А.С., Хитрук Р.О., Дембицька Т.П., Воробець Х.О. ДОКТРИНАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА ЖІНОК НА БЕЗПЕЧНІ УМОВИ ПРАЦІ.....	139

РОЗДІЛ 6**ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО;
ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО**

Дудоров О.О., Мовчан Р.О. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ЗАБОРОНА ЩОДО КОНТРАБАНДИ ДЕРЕВИНИ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ.....	142
Харитоновна Т.Є., Григор'єва Х.А. ЕНЕРГЕТИЧНИЙ СКЛАДНИК УКРАЇНСЬКОГО GREEN DEAL: АНАЛІЗ ПРАВОВИХ ПЕРЕДУМОВ.....	149

РОЗДІЛ 7**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

Белкін Л.М. ЗАБОРОНА МОВЛЕННЯ АНТИУКРАЇНСЬКИХ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ КАНАЛІВ У КОНТЕКСТІ КОНВЕНЦІЙНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ УКРАЇНИ.....	155
Бойко А.М. ЗАХИСТ БІОМЕТРИЧНИХ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ УПОВНОВАЖЕНИМ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	160
Горобець Н.С. ПОНЯТТЯ ТА ЦІЛІ УПРАВЛІННЯ ВНУТРІШНІМ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ ЯК СКЛАДНИКОМ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	164
Дуліба Є.В. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ В УКРАЇНІ.....	168
Козинець І.Г., Кравченко В.Я. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДОКАЗІВ ТА ДОКАЗУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	173
Колеснікова М.В. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ПРАВОСУДДЯ, ЩО ВРАХОВУЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОЦІНКИ РОБОТИ СУДУ.....	178
Литвин Н.А., Крупнова Л.В. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВИБОРИ ДО ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	181
Мельник В.І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ РИЗИКІВ ТА ЗАГРОЗ СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	185
Миколаєць А.П. ДЕРЖАВА ЯК УЧАСНИК ВЗАЄМОДІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ В УМОВАХ ПОБУДОВИ СУЧАСНОГО ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	189
Пчелін В.Б. ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ СПЕЦІАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ НА СТАН АЛКОГОЛЬНОГО СП'ЯНІННЯ.....	193
Риндюк І.І., Варивода В.І. ОСОБЛИВОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОСІБ, ЯКІ КЕРУЮТЬ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПРОГРАМИ (АВТОПЛОТА).....	196

Світличний О.П. ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ: СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ.....	199
Франчук Т.А. УПРОВАДЖЕННЯ ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ У СФЕРУ РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ ДЕРЖАВНОЮ ПРИКОРДОННОЮ СЛУЖБОЮ УКРАЇНИ.....	203
Хомічов І.О. ХАРАКТЕР СУСПІЛЬНОЇ НЕБЕЗПЕКИ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	207
Шестак Л.В., Щербак К.А. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ В УКРАЇНІ.....	210
Щербак Н.М, Уткіна М.С. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	214

РОЗДІЛ 8

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Байда А.О., Фоміна В.Д. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВЧИНЕННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА.....	218
Бартничук М.В. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПОРНОПОМСТИ.....	221
Брайко Ю.В. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТИВНИХ ОЗНАК ЗЛОВЖИВАННЯ ВЛАДОЮ АБО СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ.....	226
Карелін В.В. ВИКРИВАЧ ЯК СУБ'ЄКТ ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ.....	229
Kryklyvets D.E. GRANTING CLEMENCY TO CONVICTS IMPRISONED FOR LIFE IN UKRAINE: CERTAIN REMARKS.....	232
Кутєпов М.Ю. НАВЧАННЯ ОСІБ, ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ, ЯК ОДИН ІЗ ВАЖЛИВИХ НАПРЯМІВ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ.....	235
Марін О.К. «НОВІТНІ» ФОРМИ ЗЛОВЖИВАННЯ МОЖЛИВОСТЯМИ СПЕЦІАЛЬНОГО СТАТУСУ В РОЗДІЛІ XVII ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	239
Мукоїда Р.В., Аносенков А.А. СИСТЕМА CUSTODY RECORDS ЯК ДІЄВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ІЗОЛЯТОРАХ ТИМЧАСОВОГО ТРИМАННЯ.....	243
Пашкова Н.В., Пилипенко І.С., Банзерук А.С. ОСОБЛИВОСТІ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ У СТАНІ СИЛЬНОГО ДУШЕВНОГО ХВИЛЮВАННЯ, ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....	247
Путєвська К.Ю., Зайцев В.Б. ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЯ) МАЙНА, ОДЕРЖАНОГО ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ.....	252
Тіточка Т.І. ВІКТИМОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕТЕРМІНАЦІЇ НАСИЛЬНИЦЬКОГО ІНЦЕСТУ ЗА УЧАСТЮ НЕПОВНОЛІТНЬОЇ ЖЕРТВИ.....	256
Шакін Р.С. КРИМІНОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ ВСТАНОВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО У ФОРМІ ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ.....	261

РОЗДІЛ 9

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Амеліна А.С., Демент'єва С.М. УЧАСТЬ СПЕЦІАЛІСТА У ПРОВЕДЕННІ ОГЛЯДУ ДОКУМЕНТІВ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	265
Антонюк А.Б., Мазурець О.О. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО СТАТУСУ СЛІДЧОГО У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	270
Благодир А.А., Благодир В.С., Благодир С.М. ВІДПОВІДНІСТЬ ПОРЯДКУ ВІДІБРАННЯ ЗРАЗКІВ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ МІЖНАРОДНИМ СТАНДАРТАМ.....	274
Воробей А.О. ВІДКРИТТЯ МАТЕРІАЛІВ ДІЗНАННЯ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ.....	277
Дердюк Б.М., Смушак О.М. ДОТРИМАННЯ СТРОКІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ УКРАЇНИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА СУДОВА ПРАКТИКА.....	281
Корунчак Л.А. ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПІД ЧАС ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ ОСУДНОСТІ/НЕОСУДНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ.....	285
Лугіна Н.А., Левчишина В.В. ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ ЯК СПОСІБ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ЗЛОЧИННИХ ДОХОДІВ.....	288

Смирнов М.І. ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ У КРИМІНАЛЬНОМУ
ПРОВАДЖЕННІ УКРАЇНИ ТА СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ДЕРЖАВ
У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....291

РОЗДІЛ 10

СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Атаманчук І.В. ЩОДО ПИТАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ МОНОПОЛІЇ
КРИЗЬ ПРИЗМУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ..... 297

РОЗДІЛ 11

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Кунішнікова О.О., Козловська А.С., Кречик А.С. ПРАВА ДОСТУПУ ДО КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
В ЕПОХУ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....302

Славко А.С. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ УТРИМАННЯ ОСІБ У МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ:
ВИКЛИКИ ПАНДЕМІЇ..... 306

Теличко О.А., Режун В.А., Чабаненко Ю.С. ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ТА НОРМАТИВНОГО
ЗАКРІПЛЕННЯ ПОНЯТТЯ «ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ» У ЗАКОНОДАВСТВІ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН
ТА УКРАЇНИ.....310

Яшарова Д.В., Стоянова В.О., Веремєєва О.Р. ПРАВО ВЛАСНОСТІ В КОСМІЧНОМУ ПРОСТОРІ.....314

CONTENTS

SECTION 1

THEORY AND HISTORY OF THE LAW AND THE STATE; HISTORY OF POLITICAL AND LEGAL DOCTRINES

Horbachenko Yu.M., Panimash Yu.V., Kuznetsova L.V. THE GENESIS OF LEGISLATIVE REGULATION OF RELATIONS IN THE FIELD OF CIVIL PROTECTION.....	12
Karpichkov V.O. PECULIARITIES OF THE ADMINISTRATIVE APPARATUS OF THE ANCIENT RUSSIAN STATE.....	16
Kirika D.V., Bodnar A.M. PROBLEMS OF DEMOCRATIC TRANSFORMATION OF STATE AUTHORITY IN UKRAINE.....	26
Kotyk H.V. LEGAL COMPOSITION AND ALGORITHMS OF CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD: LEGAL-TECHNOLOGICAL ANALYSIS.....	29
Melnyk O.H. INTERNATIONAL EXPERIENCE IN PREVENTING AND COMBATING CORRUPTION AS A VECTOR OF FORMATION OF NATIONAL ANTI-CORRUPTION POLICY IN UKRAINE.....	32
Taranenko M.M., Yarosh I.S. HUMAN ROLE IN HYBRID WAR: UKRAINIAN REVOLUTION IN 1917–1921 AND MODERNITY.....	36
Shmorhun Ya.O. THE EXERCISE OF THE INDIVIDUAL’S RIGHTS AND FREEDOMS.....	40

SECTION 2

CONSTITUTIONAL LAW; MUNICIPAL LAW

Zinchenko O.V. SUPER-PRESIDENTIAL GOVERNMENT IN THE STATES OF CENTRAL ASIA.....	42
Kravtsova Z.S. SOME ASPECTS OF THE INTERACTION OF PUBLIC AUTHORITIES AND CIVIL SOCIETY INSTITUTIONS.....	46
Yakymovych Ya.V. THE PRACTICAL SIGNIFICANCE OF ANTHROPOCENTRISM OF PUBLIC AUTHORITIES IN THE DEVELOPMENT OF MODERN STATE FORMATION.....	50

SECTION 3

CIVIL LAW AND CIVIL PROCESS; FAMILY LAW; INTERNATIONAL PRIVATE LAW

Bobonych Ye.F., Karpych M.K., Myron O.M. INHERITANCE OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS ON PLANT VARIETIES IN UKRAINE.....	54
Burlakov B.M. FENCE UNDER ELECTRIC CURRENT: POSSIBILITIES OF PROPERTY RIGHTS OR ILLEGAL UKRAINIAN TRADITION?.....	57
Dolynska M.S. COMPARATIVE ANALYSIS OF THE SUBJECTS OF THE NOTARIAL PROCESS AUTHORIZED TO CERTIFY ALEATORY AGREEMENTS UNDER THE LEGISLATION OF SOVIET AND INDEPENDENT UKRAINE.....	62
Kyrychenko T.S., Baieva L.V. TO THE QUESTION OF VIOLATION OF THE RIGHTS OF A PATENT OWNER.....	67
Kirijak O.V. THE LEGITIMATE EXPECTATION AND THE TIMELINES FOR ITS IMPLEMENTATION.....	71
Marchenko V.M. ANALYSIS OF CERTAIN ISSUES OF NOTARY PROTECTION OF SUBJECTIVE CIVIL RIGHTS.....	75
Mustafaieva S.M. HUMAN ORGANS AND TISSUES AS OBJECTS OF CIVIL RIGHTS.....	79
Oshyiko M.A., Diachenko S.V. DECISION OF THE VEXED QUESTIONS BETWEEN PARENTS IN RELATION TO DETERMINATION OF RESIDENCE CHILDREN IN CIVIL RULE-MAKING.....	82
Pernarivska T.P., Yavorska O.M. PROBLEMAL ASPECTS OF THE FUNCTIONING OF THE INSTITUTION OF REMOVAL (SELF-REMOVAL) OF A JUDGE IN CIVIL PROCEDURE.....	86
Poklonska O.Yu. FEATURES OF APPLICATION OF ELECTRONIC EVIDENCE IN CIVIL PROCEDURE.....	89
Popov V.A., Ruban O.O. PLACE OF CHARTER AGREEMENT (CHARTERING) IN CIVIL LAW OF UKRAINE.....	92
Sylkina A.O. THE CATEGORY OF “FORMAT” IN THE INTELLECTUAL PROPERTY LAW.....	95
Spiesivtsev D.S. THE SPECIAL PROPERTY RIGHT TO ASSETS UNDER CONSTRUCTION, FUTURE IMMOVABLE THING: THE PROBLEMS OF JURIDICAL NATURE AND PROTECTION.....	99
Telnik O.B. CERTAIN PROBLEMS OF FAMILY LAW AND PROBABLE WAYS TO SOLVE THEM.....	103

Yunina M.P., Lukomska A.A. SOME ISSUES OF PERSONAL DATA PROTECTION IN THE FIELD OF HEALTH DURING THE COVID-19 PANDEMIC.....	108
--	------------

SECTION 4

ECONOMIC LAW; ECONOMIC PROCEDURAL LAW

Kurando K.V. SPECIAL RIGHTS AND DUTIES OF FOREIGN PERSONS IN THE ECONOMIC LITIGATION OF UKRAINE.....	112
---	------------

SECTION 5

LABOUR LAW; SOCIAL SECURITY LAW

Verkholaz (Bondarenko) K.O. CONTRACT AS THE BASIS FOR THE EMERGENCE OF LABOR RELATIONSHIPS WITH SCIENTIFICALLY-PEDAGOGICAL WORKERS.....	116
Havryliuk V.O. GUARANTEES OF SOCIAL PROTECTION OF PUBLIC SERVICE EMPLOYEES.....	119
Zelenskyi V.M. WITHDRAWAL OF THE RESIGNATION LETTER AT THE OWN WILL BY THE EMPLOYEE.....	124
Kniazkova L.M. SEVERAL ISSUES OF SOCIAL PROTECTION OF INTERNALLY DISPLACED PERSONS.....	127
Moskalenko O.V., Lukianchykov O.M. HARMONIZATION OF STANDARDS OF SOCIAL PROTECTION IN UKRAINE WITH THE EUROPEAN SOCIAL CHARTER.....	131
Checheliuk O.Yu. MEDIATION AS A WAY TO RESOLVE INDIVIDUAL LABOR DISPUTES.....	135
Yaroshenko A.S., Khytruk R.O., Dembytska T.P., Vorobets Kh.O. DOCTRINAL ISSUES OF WOMEN'S RIGHT TO SAFE WORKING CONDITIONS.....	139

SECTION 6

LAND LAW; AGRARIAN LAW; ENVIRONMENTAL LAW; NATURAL RESOURCE LAW

Dudorov O.O., Movchan R.O. CRIMINAL LAW PROHIBITION ON WOOD SMUGGLING: CURRENT STATUS AND PROSPECTS.....	142
Kharytonova T.Ye., Hryhorieva Kh.A. ENERGY COMPONENT OF THE UKRAINIAN GREEN DEAL: ANALYSIS OF LEGAL PREREQUISITES.....	149

SECTION 7

ADMINISTRATIVE LAW AND PROCESS; FINANCIAL LAW; INFORMATION LAW

Bielkin L.M. THE BAN BROADCAST OF ANTI-UKRAINIAN TELEVISION CHANNELS IN THE CONTEXT OF THE CONVENTIONAL OBLIGATIONS OF UKRAINE.....	155
Boiko A.M. PROTECTION OF BIOMETRIC PERSONAL DATA BY THE COMMISSIONER OF THE VERKHOVNA RADA OF UKRAINE FOR HUMAN RIGHTS.....	160
Horobets N.S. CONCEPTS AND GOALS OF DOMESTIC PUBLIC DEBT MANAGEMENT AS A COMPONENT OF FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF UKRAINE.....	164
Duliba Ye.V. ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION ELECTRONIC COMMERCE OF MEDICINES IN UKRAINE.....	168
Kozynets I.H., Kravchenko V.Ya. SELECTED ISSUES OF EVIDENCE AND DISCOVERY IN ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS AT THE CURRENT STAGE.....	173
Kolesnikova M.V. THEORETICAL AND LEGAL CHARACTERISTICS OF THE BASIC PRINCIPLES OF JUSTICE, WHICH ARE PAID DURING THE EVALUATION OF THE COURT'S WORK.....	178
Lytvyn N.A., Krupnova L.V. THEORETICAL AND LEGAL ANALYSIS OF LEGISLATION ON ELECTIONS TO LOCAL GOVERNMENT BODIES IN UKRAINE.....	181
Melnyk V.I. GENERAL CHARACTERISTICS OF THE MAIN THREATS AND RISKS TO THE ECONOMIC SECURITY SYSTEM OF UKRAINE.....	185
Mykolaiets A.P. THE STATE AS A PARTICIPANT IN INTERACTION WITH PUBLIC IN CONDITIONS OF BUILDING A MODERN CIVIL SOCIETY.....	189
Pchelin V.B. PECULIARITIES OF LAW REGULATION OF USING POLICE SPECIAL TECHNICAL MEANS FOR CONDITION OF INSPECTION OF THE CONDITION.....	193
Ryndiuk I.I., Varyvoda V.I. FEATURES OF BRINGING TO ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY OF PERSONS WHO DRIVE VEHICLES WITH THE HELP OF AUTOPILOT.....	196

Svitlychnyi O.P. PUBLIC SERVICES: ESSENTIAL CHARACTERISTICS.....	199
Franchuk T.A. INTRODUCTION OF FOREIGN EXPERIENCE IN THE SCOPE OF CONSIDERATION OF CASES OF ADMINISTRATIVE OFFENSE BY THE STATE BORDER GUARD SERVICE OF UKRAINE.....	203
Khomichov I.O. THE NATURE OF PUBLIC DANGER IN CORRUPTION OFFENCES.....	207
Shestak L.V., Scherbak K.A. PROBLEM ASPECTS OF ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY OF MINORS IN UKRAINE.....	210
Scherbak N.M, Utkina M.S. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL APPROACHES AS TO ARTIFICIAL INTELLIGENCE.....	214

SECTION 8

CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; PENAL LAW

Baida A.O., Fomina V.D. CRIMINAL LIABILITY FOR COMMITTING DOMESTIC VIOLENCE.....	218
Bartnychuk M.V. CRIMINAL ASPECTS OF REVENGE PORN.....	221
Braiko Yu.V. CRIMINAL AND LEGAL CHARACTERISTICS OF OBJECTIVE SIGNS OF ABUSE OF POWER OR OFFICIAL POSITION.....	226
Karelin V.V. EXPOSER AS A SUBJECT TO THE PREVENTION OF CRIMINAL CORRUPTION OFFENSES.....	229
Kryklyvets D.E. GRANTING CLEMENCY TO CONVICTS IMPRISONED FOR LIFE IN UKRAINE: CERTAIN REMARKS.....	232
Kutiepov M.Yu. TRAINING OF PERSONS SENTENCED TO IMPRISONMENT AS ONE OF THE IMPORTANT AREAS OF RESOCIALIZATION.....	235
Marin O.K. «THE LATEST» FORMS OF ABUSE OF SPECIAL STATUS IN CHAPTER XVII OF THE SPECIAL PART OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE.....	239
Mukoida R.V., Anosienkov A.A. CUSTODY RECORDS SYSTEM AS AN EFFECTIVE MECHANISM FOR ENSURING HUMAN RIGHTS IN TEMPORARY DETENTION FACILITIES.....	243
Pashkova N.V., Pylypenko I.S., Banzeruk A.S. FEATURES OF CRIMES COMMITTED IN A STATE OF STRONG EMOTIONAL EXCITEMENT UNDER THE CRIMINAL LAW OF UKRAINE.....	247
Putievskaya K.Yu., Zaitsev V.B. PROBLEMS OF QUALIFICATION OF LEGALIZATION (LAUNDERING) OF PROPERTY OBTAINED BY CRIMINAL WAY.....	252
Titochka T.I. VICTIMOLOGICAL FEATURES OF DETERMINATION OF VIOLENCE INCEST WITH THE PARTICIPATION OF A MINOR VICTIM.....	256
Shakin R.S. CRIMINOLOGICAL FACTORS OF ESTABLISHMENT OF THE CRIMINAL RESPONSIBILITY FOR DOMESTIC VIOLENCE IN THE FORM OF CHILD ABUSE.....	261

SECTION 9

CRIMINAL PROCESS AND FORENSIC SCIENCE; FORENSIC EXAMINATION; OPERATIVELY-SEARCH ACTIVITY

Amelina A.S., Dementieva S.M. PARTICIPATION OF THE SPECIALIST IN CONDUCTING THE INSPECTIONS OF DOCUMENTS IN THE INVESTIGATION OF CRIMINAL OFFENSES IN THE SPHERE OF ECONOMIC ACTIVITY.....	265
Antoniuk A.B., Mazurets O.O. DETERMINATION OF THE PROCEDURAL STATUS OF THE INVESTIGATOR IN CRIMINAL PROCEEDINGS.....	270
Blahodyr A.A., Blahodyr V.S., Blahodyr S.M. COMPLIANCE WITH INTERNATIONAL STANDARDS OF THE PROCEDURE FOR SAMPLING FOR EXAMINATION.....	274
Vorobei A.O. OPENING OF MATERIALS OF INQUIRY UNDER THE CRIMINAL PROCEDURAL CODE OF UKRAINE: PROBLEMS AND WAYS OF SOLUTION.....	277
Derdiuk B.M., Smushak O.M. COMPLIANCE WITH TIME LIMITS IN CRIMINAL PROCEEDINGS OF UKRAINE: FOREIGN EXPERIENCE AND CASE LAW.....	281
Korunchak L.A. ABOUT THE PECULIARITIES OF CONDUCTING A JUDICIAL EXPERTISE IN DETERMINING A PERSON'S STATE OF CRIMINAL SANITY/INSANITY.....	285
Luhina N.A., Levchyshyna V.V. FINANCIAL MONITORING AS A WAY TO COMBAT LEGALIZATION (LAUNDERING) OF CRIMINAL INCOME.....	288
Smyrnov M.I. USING VIDEOCONFERENCING IN CRIMINAL PROCEEDINGS OF UKRAINE AND THE AREA OF INTERNATIONAL COOPERATION AMONG THE STATES IN CRIMINAL JUSTICE ARE EXAMINED.....	291

SECTION 10

JUDICATURE; PUBLIC PROSECUTION AND ADVOCACY

Atamanchuk I.V. ON THE ISSUE OF LEGAL MONOPOLY
THROUGH THE PRISM OF EUROPEAN EXPERIENCE.....297

SECTION 11

INTERNATIONAL LAW

Kunishnikova O.O., Kozlovska A.S., Krechyk A.S. RIGHTS OF ACCESS TO CULTURAL HERITAGE
IN THE AGE OF THE COVID-19 PANDEMIC.....302

Slavko A.S. LEGAL REGIME IN PLACES OF DETENTION: THE CHALLENGES OF PANDEMIC.....306

Telychko O.A., Rekun V.A., Chabanenko Yu.S. PROBLEMS OF DEFINITION AND REGULATORY
CONFIRMATION OF THE CONCEPT OF “ARTIFICIAL INTELLIGENCE” IN THE LEGISLATION
OF FOREIGN COUNTRIES AND UKRAINE.....310

Yasharova D.V., Stoianova V.O., Veremieieva O.R. PROPERTY RIGHTS IN OUTER SPACE.....314

ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ СПЕЦІАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ НА СТАН АЛКОГОЛЬНОГО СП'ЯНІННЯ

PECULIARITIES OF LAW REGULATION OF USING POLICE SPECIAL TECHNICAL MEANS FOR CONDITION OF INSPECTION OF THE CONDITION

Пчелін В.Б., д.ю.н., доцент,
доцент кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування
факультету № 3

Харківський національний університет внутрішніх справ

У статті розглядаються особливості нормативно-правової регламентації використання поліцейськими спеціальних технічних засобів для проведення огляду особи на стан алкогольного сп'яніння. Доводиться, що належна нормативно-правова регламентація використання поліцейськими спеціальних технічних засобів для проведення огляду на стан алкогольного сп'яніння є однією з визначальних умов ефективності гарантування безпеки дорожнього руху. Використання поліцейськими спеціальних технічних засобів для проведення огляду особи на стан алкогольного сп'яніння насамперед спрямовано на здійснення ними профілактики та протидії правопорушенням, пов'язаним із керуванням транспортним засобом особою у стані алкогольного сп'яніння. Аналізується чинне національне законодавство, на основі якого здійснюється нормативно-правова регламентація використання поліцейськими спеціальних технічних засобів для проведення огляду особи на стан алкогольного сп'яніння. Встановлюється, що будь-які повноваження поліцейських, зокрема і щодо використання ними спеціальних технічних засобів для проведення огляду особи на стан алкогольного сп'яніння, повинні бути визначені виключно законами України. Однак повноваження поліцейських щодо використання спеціальних засобів законами України не регламентовано. Такі повноваження визначені в декількох підзаконних нормативно-правових актах. Водночас у підзаконних нормативно-правових актах не міститься переліку спеціальних технічних засобів, які використовуються поліцейськими для проведення огляду особи на стан алкогольного сп'яніння. З'ясовується, що не встановлено чітких критеріїв, яким повинні відповідати такі спеціальні технічні засоби. У своїй сукупності таке становище вкрай негативно впливає на правозастосовчу практику, а також спричиняє численні оскарження рішень поліцейських та органів судової влади. Пропонуються можливі шляхи вирішення вказаних проблем нормативно-правової регламентації використання поліцейськими спеціальних технічних засобів для проведення огляду особи на стан алкогольного сп'яніння.

Ключові слова: адміністративні правопорушення, поліція, спеціальні технічні засоби, Drager Alcotest, адміністративна відповідальність.

The article considers the peculiarities of the normative-legal regulation of the use of special technical means by the police for the examination of a person for the state of alcohol intoxication. It has been proved that the proper legal regulation of the use of special technical means by police to conduct an examination of alcohol intoxication is one of the determining conditions for the effectiveness of road safety. The use of special technical means by the police to examine a person for alcohol intoxication is primarily aimed at preventing and counteracting offenses related to driving under the influence of alcohol. The current national legislation has been analyzed, on the basis of which the legal regulation of the use of special technical means by the police for the examination of a person for alcohol intoxication is carried out. It has been established that any powers of police officers, including their use of special technical means to examine a person for alcohol intoxication, should be determined exclusively by the laws of Ukraine. However, the powers of police officers to use special technical means are not regulated by the laws of Ukraine. Such powers are defined in several bylaws. However, the bylaws do not contain a list of special technical means used by police to examine a person for alcohol intoxication. In addition, there are no clear criteria that such special technical means must meet. Taken together, this situation has a very negative effect on law enforcement practice, as well as numerous appeals against decisions of police and judicial authorities. Possible ways to solve these problems of legal regulation of the use of special technical means by police to examine a person for alcohol intoxication have been suggested.

Key words: administrative offenses, police, special technical means, Drager Alcotest, administrative liability.

Одним із провідних напрямів поліцейської діяльності є гарантування безпеки дорожнього руху. У межах даної діяльності поліцейські запобігають і протидіють значній кількості правопорушень, серед яких одним із найнебезпечніших варто визнати керування транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння. Виявлення такого стану поліцейськими здійснюється за низкою ознак, однак вирішальне значення в аспекті здійснення процесу доказування, формування доказової бази й у подальшому ухваленні рішення в такого роду справах про адміністративні правопорушення має правильна фіксація стану алкогольного сп'яніння під час використання поліцейськими спеціальних технічних засобів. У такому разі йдеться не тільки про окремо взяті дії поліцейського, а насамперед про повноту їхньої нормативно-правової регламентації. Зокрема, саме на недоліки чинного національного законодавства посилаються особи, яких було притягнуто до адміністративної відповідальності за вказані правопорушення у сфері гарантування безпеки дорожнього руху під час оскарження рішень поліцейських і органів судової влади.

Особливості нормативно-правової регламентації окремих напрямів поліцейської діяльності, зокрема й використання ними спеціальних технічних засобів,

були предметом наукових досліджень у працях таких учених, як: О.І. Безпалова, К.Л. Бугайчук, В.А. Глуховець, С.І. Гусаров, О.В. Джафарова, М.В. Завальний, В.О. Іванцов, В.Ю. Кікінчук, Н.В. Коломощ, С.Ф. Константінов, В.А. Куліков, О.М. Музичук, О.О. Панова, С.А. Резанов, О.Ю. Салманова, О.Ю. Синявська, В.С. Селоков, В.В. Сокуренько, С.О. Шатрава, В.П. Яценко й інші. Завдяки виробленим пропозиціям у дослідженнях наведених учених було значно покращено теоретичні засади поліцейської діяльності, а окремі з положень було взято за основу в частині вдосконалення національного законодавства, яке регламентує таку діяльність. Проте питання нормативної регламентації використання поліцейськими спеціальних технічних засобів для проведення огляду на стан алкогольного сп'яніння досліджувалися фрагментарно, зазвичай у рамках більш широкої правової проблематики. Також не можна не вказати на постійне оновлення національного законодавства, яке регламентує як загалом поліцейську діяльність, так і використання ними відповідних спеціальних технічних засобів.

Метою цієї статті є визначення й аналіз особливостей нормативно-правової регламентації використання поліцейськими спеціальних технічних засобів для проведення огляду на стан алкогольного сп'яніння. Досягнення цієї

мети має відбуватися через виконання таких завдань: здійснення аналізу положень нормативно-правових актів, які визначають підстави та порядок використання поліцейськими спеціальних технічних засобів для проведення огляду на стан алкогольного сп'яніння; виявлення недоліків, зокрема прогалин, неточностей, нормативної регламентації використання вказаних засобів; аналіз судової практики щодо оскарження особою судових рішень, які були ухвалені у справах про адміністративні правопорушення за керування транспортними засобами у стані алкогольного сп'яніння; вироблення можливих шляхів виправлення недоліків нормативно-правової регламентації використання поліцейськими спеціальних технічних засобів для проведення огляду на стан алкогольного сп'яніння.

Не викликає сумніву те, що одним з основних питань у досліджуваній сфері суспільних відносин є питання «Чи існує в Україні правова відповідальність за керування транспортом у нетверезому стані?» [1]. Щодо даної проблеми нами обов'язково буде зазначена своя позиція із пропозицією можливих шляхів її вирішення. Натепер, будучи основною, дана проблема, на превеликий жаль, є не єдиною, оскільки під час оскарження судових рішень водії, у яких було виявлено стан алкогольного сп'яніння, у своїх позиціях спираються на незаконність використання поліцейськими спеціальних технічних засобів. Так, коли йдеться про нормативні основи використання поліцейськими спеціальних технічних засобів, за допомогою яких встановлюється стан алкогольного сп'яніння особи, варто зазначити, що всі вони знайшли свою об'єктивізацію, хоча і фрагментарну, у положеннях підзаконних нормативно-правових актів, що суперечить приписам чинного національного законодавства. Зокрема, у даному разі йдеться про те, що згідно зі ст. 19 Конституції України органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [2]. Як випливає з комплексного аналізу ст. 23 («Основні повноваження поліції») та ст. 24 («Додаткові повноваження поліції») Закону України «Про Національну поліцію», виконання будь-яких повноважень може бути покладено на поліцію виключно законом [3]. Однак жодним законом не врегульовано використання поліцейськими спеціальних технічних засобів, дія яких спрямована на виявлення в особи стану алкогольного сп'яніння.

Може йтися лише про фрагментарні згадки використання поліцейськими спеціальних технічних засобів для огляду водія на стан сп'яніння. Зокрема, відповідно до ст. 266 Кодексу України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р., огляд водія (судноводія) на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, проводиться з використанням спеціальних технічних засобів поліцейським у присутності двох свідків [4]. Відповідно до п. 2.5 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306, водій повинен на вимогу поліцейського пройти в установленому порядку медичний огляд із метою встановлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції [5]. Згідно з п. 3 Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 р. № 1103, огляд водія з метою виявлення стану сп'яніння проводиться поліцейськими на місці зупинки транспортного засобу з використанням спеціальних технічних засобів, дозволених до застосування

Міністерством охорони здоров'я і Держспоживстандартом [6]. Процедура проведення огляду водіїв транспортних засобів на стан сп'яніння регламентована Інструкцією про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, затвердженою спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства охорони здоров'я України від 9 листопада 2015 р. № 1452/735. У даному нормативно-правовому акті вказано, що поліцейськими використовуються спеціальні технічні засоби, які мають, зокрема, сертифікат відповідності та свідоцтво про повірку робочого засобу виміральної техніки. Огляд на стан сп'яніння проводиться з дотриманням інструкції з експлуатації спеціального технічного засобу та фіксацією результатів на паперових та електронних носіях, якщо спеціальний технічний засіб має такі функції [7]. Також про використання поліцейськими спеціальних технічних засобів із метою огляду водія на стан сп'яніння йдеться в Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, затвердженій наказом Міністерства внутрішніх справ України від 7 листопада 2015 р. № 1395 [8].

Як свідчить комплексний аналіз вищенаведених нормативно-правових актів, у їхніх положеннях відсутня будь-яка конкретика щодо того, які саме спеціальні технічні засоби мають використовувати поліцейські з метою огляду водія на стан алкогольного сп'яніння. Фактично в усіх них вказується на те, що застосування поліцейськими таких технічних засобів повинно бути дозволено Міністерством охорони здоров'я України (далі – МОЗ) і Державним комітетом України з питань технічного регулювання та споживчої політики (далі – Держспоживстандарт). Варто зазначити, що останній із названих центральних органів виконавчої влади було ліквідовано під час адміністративної реформи у 2011 р. [9], що не береться до уваги в положеннях відомчих нормативно-правових актів від 2015 р. [7]. Натепер немає, принаймні у вільному доступі, будь-якого нормативно-правового акта, який би визначав перелік спеціальних технічних засобів, які уповноважені використовувати поліцейські для огляду водія на стан алкогольного сп'яніння. Свого часу таким нормативно-правовим актом був наказ Міністерства внутрішніх справ (далі – МВС) України від 1 березня 2010 р. № 336, яким було затверджено Перелік технічних засобів, що використовуються в підрозділах Державтоінспекції МВС для виявлення та фіксування порушень правил дорожнього руху. Серед спеціальних технічних засобів для проведення огляду водіїв транспортних засобів із метою виявлення стану алкогольного сп'яніння вказаний нормативно-правовий акт називав: газоаналізатор «AlcoQuant 6020»; газоаналізатор «Alcotest 6510»; газоаналізатор «Alcotest 6810»; газоаналізатор «Alcotest 7410 Plus com»; прилад спеціалізований визначення концентрації парів етанолу в повітрі, що викидається, «Алконт 01» [10]. Однак вищенаведений нормативно-правовий акт втратив чинність у 2018 р. [11].

На практиці наведені недоліки нормативно-правової регламентації використання поліцейськими спеціальних технічних засобів для проведення огляду на стан алкогольного сп'яніння призводять до численних оскаржень як власне рішень поліцейських, так і судових рішень про притягнення особи до адміністративної відповідальності. Так, наприклад, у постанові Київського апеляційного суду у справі № 759/21201/19 (провадження № 33/824/913/2020) було вказано, що відповідно до Державного реєстру медичної техніки та виробів медичного призначення газоаналізатор «Dräger Alcotest 6810» не містить оцінки відповідності та державної реєстрації. Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я

України від 10 лютого 2010 р. № 95 строк дії свідоцтва приладу “Drager Alcotest 6810” про державну реєстрацію № 7261/2007 від 10 лютого 2010 р. вичерпаний 10 лютого 2015 р. На підставі чого суд дійшов висновку, що огляд водія на стан алкогольного сп’яніння проводився за допомогою технічного приладу марки “Drager Alcotest 6810”, який не належить до числа дозволених для застосування газоаналізаторів на території України. З урахуванням викладеного огляд водія за допомогою технічного приладу марки “Drager Alcotest 6810” проведений із порушенням вимог законодавства, у зв’язку із чим результати проведеного огляду не могли бути використані судом як беззаперечний доказ вини водія у вчиненні адміністративного правопорушення [12]. У постанові Бориспільського міськрайонного суду Київської області у справі № 404/2267/18 (провадження № 3/359/1684/2018) вказано, що спеціальний технічний засіб «Алкофор № 307», яким проводилося визначення стану алкогольного сп’яніння, не зареєстрований в установленому законом порядку, а тому отримані результати (докази) унаслідок його використання до особи є неналежними та недопустимими, оскільки відомості про перебування останнього у стані алкогольного сп’яніння отримані з використанням спеціального технічного засобу, що не передбачений жодним нормативним актом та не зареєстрований у відповідному реєстрі, отже, щодо правильності результатів якого наявні істотні сумніви [13]. У постанові апеляційного суду Одеської області у справі № 520/5569/18 (провадження № 33/785/963/18) вказується, що показники газоаналізатора “Drager Alcotest 6810” не можуть уважатися допустимим доказом, що відповідно позбавляє суд можливості посылатись на вказаний доказ на підтвердження вини особи у вчиненні правопорушення. Водночас звертається

увага на те, що Інструкцією з експлуатації газоаналізатора “Alcotest 6810” визначено, що умовою правильної роботи приладу є суворе дотримання вимог, що наведені в розділі «Інтервали технічного обслуговування». Розділом «Інтервали технічного обслуговування» передбачені інтервали технічного обслуговування приладу – перевірка калібровки, яка має проводитися кожні шість місяців, що суперечить чинному національному законодавству [14].

Отже, нормативно-правова регламентація використання поліцейськими спеціальних технічних засобів для проведення огляду на стан алкогольного сп’яніння здебільшого здійснюється на підзаконному нормативно-правовому рівні. Такий стан речей не відповідає законодавчим приписам стосовно того, що повноваження поліцейського можуть бути визначені виключно законами України. Окрім цього, чинне національне законодавство не містить ані переліку спеціальних технічних засобів, які уповноважені використовувати поліцейські для огляду особи на стан сп’яніння, ані чітких критеріїв до таких засобів. Усе це породжує численні правові спори, оскарження як рішень самих поліцейських, так і судових рішень щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності за скоєння одного з найнебезпечніших адміністративних правопорушень. З огляду на що вважаємо за доцільне положення Закону України «Про Національну поліцію» доповнити окремою нормою, яка б одним із поліцейських заходів визначала використання поліцейськими спеціальних технічних засобів, зокрема для огляду особи на стан сп’яніння. Водночас окремим підзаконним нормативно-правовим актом – наказом Міністерства внутрішніх справ України необхідно передбачити єдиний вичерпний перелік спеціальних технічних засобів, які уповноважені використовувати поліцейські.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гусаров С. Чи існує в Україні правова відповідальність за керування транспортом у нетверезому стані? *Голос України*. URL: <http://www.golos.com.ua/article/341959> (дата звернення: 07.02.2021).
2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96 ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580–VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № № 40–41. Ст. 379.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 7 грудня 1984 р. № 8073–X. *Відомості Верховної Ради Української Радянської Соціалістичної Республіки*. 1984. № 51. Ст. 1122.
5. Про Правила дорожнього руху : постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306. *Офіційний вісник України*. 2001. № 41. Ст. 1852.
6. Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп’яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду : постанова Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 р. № 1103. *Офіційний вісник України*. 2008. № 98. Ст. 3241.
7. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп’яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції : наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров’я від 9 листопада 2015 р. № 1452/735. *Офіційний вісник України*. 2015. № 88. Ст. 2965.
8. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 7 листопада 2015 р. № 1395. *Офіційний вісник України*. 2015. № 88. Ст. 2964.
9. Про Положення про Державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів : Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 465/2011. *Офіційний вісник України*. 2011. № 29. Ст. 1271.
10. Про затвердження Переліку технічних засобів, що використовуються в підрозділах Державтоінспекції МВС для виявлення та фіксування порушень правил дорожнього руху : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 1 березня 2010 р. № 33. *Офіційний вісник України*. 2010. № 24. Ст. 962.
11. Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства внутрішніх справ України від 1 березня 2010 р. № 33 : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26 грудня 2018 р. № 1052. *Офіційний вісник України*. 2019. № 11. Ст. 380.
12. Справа про адміністративне правопорушення № 759/21201/19. *Матеріали Київського апеляційного суду м. Києва. Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87702353> (дата звернення: 20.02.2021).
13. Справа про адміністративне правопорушення № 404/2267/18. *Матеріали Бориспільського міськрайонного суду Київської області м. Києва Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75435494> (дата звернення: 20.02.2021).
14. Справа про адміністративне правопорушення № 520/5569/18. *Матеріали Апеляційного суду Одеської області м. Одеси. Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/76340998> (дата звернення: 19.02.2021).

**Запорізький національний університет
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове фахове видання
«Юридичний науковий
електронний журнал»**

№ 2, 2021

**Запорізький національний університет
Запоріжжя 2021**